

DIREKTĪVAS

PADOMES DIREKTĪVA 2009/162/ES

(2009. gada 22. decembris),

ar ko groza vairākus noteikumus Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 113. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu ⁽³⁾ būtu jāpielāgo, lai tajā ietvertu vairākus, galvenokārt tehniskus, grozījumus.

(2) Attiecībā uz noteikumiem par importu un vietu, kur gāzes un elektroenerģijas piegādei uzliek nodokļus, burtiski interpretējot Direktīvas 2006/112/EK tekstu, var konstatēt, ka īpašo režīmu, kas izveidots saskaņā ar Padomes Direktīvu 2003/92/EK (2003. gada 7. oktobris), ar ko groza Direktīvu 77/388/EEK attiecībā uz noteikumiem par gāzes un elektroenerģijas piegādes vietu ⁽⁴⁾, nepiemēro gāzes importam un piegādēm pa cauruļvadiem, kuri nav sadales sistēmas daļa, un it īpaši importam

un piegādei pa pārvades sistēmas cauruļvadiem, kurus izmantojot, tomēr veic vairākus pārrobežu darījumus pa cauruļvadiem. Tomēr Direktīvas 2003/92/EK mērķis bija piemērot īpašo režīmu arī šiem pārrobežu darījumiem. Lai teksta mērķis sakristu ar tā formulējumu, būtu jāprecizē, ka īpašo režīmu piemēro gāzes importam un piegādēm, izmantojot jebkādu dabasgāzes sistēmu, kas atrodas Kopienas teritorijā, vai jebkādu tīklu, kas ir pieslēgts šai sistēmai.

(3) Gāzes, ko importē ar kuģiem, īpašības ir identiskas tām, kas piemīt gāzei, ko importē pa cauruļvadiem, turklāt pēc regazificēšanas tā arī ir paredzēta transportēšanai pa maģistrālajiem cauruļvadiem. Neitralitātes labad atbrīvojums no nodokļa būtu jāattiecina uz importu, kad izmanto kuģus, līdzko gāze ir iesūkņēta dabasgāzes sistēmā vai maģistrālo cauruļvadu tīklā.

(4) Jau darbojas pirmie pārrobežu siltumapgādes un dzesēšanas tīkli. Problēmas, kas attiecas uz gāzes vai elektroenerģijas piegādi un importu, attiecas arī uz siltumapgādes un dzesēšanas pakalpojumu piegādi un importu. Saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem PVN par dabasgāzi un elektroenerģiju iekasē tur, kur šos resursus pakalpojumu saņēmējs faktiski izmanto. Tādējādi tie palīdz novērst konkurences izkropļojumus dalībvalstu starpā. Līdz ar to siltumapgādes un dzesēšanas pakalpojumiem būtu jāpiemēro tāda pati procedūra kā dabasgāzei un elektroenerģijai.

(5) Kas attiecas uz vietu, kur pakalpojumiem uzliek PVN, burtiski interpretējot Direktīvas 2006/112/EK tekstu, var konstatēt, ka īpašais režīms, kas izveidots saskaņā ar Direktīvu 2003/92/EK, būtu jāpiemēro tikai piekļuves nodrošināšanai dabasgāzes un elektroenerģijas sadales sistēmām, izņemot sniegtos tāda paša veida pakalpojumus, kas saistīti ar pārvades sistēmu vai maģistrālo cauruļvadu tīklu. Tomēr Direktīvas 2003/92/EK mērķis bija piemērot īpašo režīmu arī šiem pakalpojumiem. Lai teksta mērķis atbilstu tā formulējumam, būtu jāprecizē, ka šo īpašo režīmu piemēro visiem pakalpojumiem, kas saistīti ar piekļuves nodrošināšanu visām dabasgāzes un elektroenerģijas sistēmām vai tīkliem un siltumapgādes un dzesēšanas tīkliem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 8. jūlija Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts) un Eiropas Parlamenta 2009. gada 24. novembra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts).

⁽²⁾ OV C 204, 9.8.2008., 119. lpp.

⁽³⁾ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 260, 11.10.2003., 8. lpp.

- (6) Pieredze, kas gūta, neseno īstenojot pašreiz spēkā esošo kārtību – Komisija pieņem lēmumu par to, vai konkurence būtu apdraudēta, ja tiktu piemērota samazināta PVN likme dabasgāzei, elektroenerģijai un centralizētajai siltumapgādei – liecina, ka šī procedūra ir novecojusi un nav vajadzīga. Noteikumi, ar ko reglamentē nodokļa piemērošanas vietu, garantē, ka PVN jāmaksā tur, kur patērētājs faktiski patērē dabasgāzi, elektroenerģiju un izmanto siltumapgādes un dzesēšanas pakalpojumus. Tādējādi tie palīdz novērst konkurences izkropļojumus dalībvalstu starpā. Tomēr joprojām ir svarīgi gādāt par to, lai Komisija un citas dalībvalstis tiktu pienācīgi informētas, ja kāda dalībvalsts ievieš samazinātu nodokļa likmi šajā ārkārtīgi sarežģītajā nozarē. Tāpēc ir vajadzīga iepriekšēju konsultāciju procedūra, tajā iesaistot PVN komiteju.
- (7) Protokols par privilēģijām un imunitāti Eiropas Kopienās (1965. gada 8. aprīlis) ir īpašs juridiskais pamats atbrīvošanai no nodokļa, atmaksājot netiešos nodokļus, ko attiecībā uz dažiem dienesta vajadzībām paredzētiem iepirkumiem piešķir Kopienām un konkrētām Kopienas aģentūrām un citām struktūrām, un tas būtu jānošķir no juridiskā pamata atbrīvošanai no PVN attiecībā uz dažiem darījumiem, saistībā ar kuriem starptautiskās struktūras gūst vispārīgu labumu. Tādēļ būtu lietderīgi Direktīvā 2006/112/EK nodrošināt lielāku skaidrību un iekļaut īpašu atbrīvojumu no nodokļa, ko var realizēt ar nodokļa atmaksas palīdzību un kas turklāt dotu iespēju izvairīties no zināmām grūtībām, kas saistītas ar to, kā atbrīvošanu no nodokļa piemērot Kopienas izveidotām struktūrām, jo īpaši konkrētiem kopuzņēmumiem, kas izveidoti saskaņā ar Līguma 187. pantu.
- (8) Bulgārijai un Rumānijai pievienojoties ES, tās drīkstēja piešķirt nodokļa atbrīvojumu maziem uzņēmumiem un turpināt piemērot atbrīvojumu starptautiskiem pasažieru pārvadājumiem. Skaidrības un konsekvences labad šie atbrīvojumi būtu jāietver Direktīvas 2006/112/EK tekstā.
- (9) Attiecībā uz atskaitījuma tiesībām pamatnoteikums ir tāds, ka uz šādām tiesībām pretendēt var tikai tad, ja nodokļa maksātājs preces un pakalpojumus izmanto saimnieciskajai darbībai.
- (10) Šis noteikums būtu jāprecizē un jānostiprina, ņemot vērā nekustama īpašuma piegādi un ar to saistītus izdevumus, lai garantētu vienādu attieksmi pret nodokļa maksātājiem gadījumos, ja nekustamas preces, ko viņi izmanto saimnieciskajā darbībā, netiek izmantotas tikai un vienīgi minētās darbības izpildei.
- (11) Lai gan nekustami īpašumi un ar tiem saistīti izdevumi atspoguļo visraksturīgākos gadījumus, kad vajadzīga noteikuma precizēšana un nostiprināšana, ņemot vērā minēto īpašumu vērtību un saimnieciskās darbības ilgumu, un to, ka ļoti bieži šāds īpašums tiek lietots dažādi, rodas arī jautājums – kaut gan mazāk svarīgā un ne tik vienotā veidā – par kustamām precēm, kurām piemīt ilgstoša vērtība. Saskaņā ar subsidiaritātes principu būtu jānodrošina iespēja vajadzības gadījumā piemērot tādus pašus pasākumus attiecībā uz šādām kustamām precēm, kas veido daļu no saimnieciskās darbības aktīviem.
- (12) Lai nodrošinātu nodokļa maksātājiem taisnīgu atskaitīšanas sistēmu saistībā ar jaunajiem noteikumiem, būtu jānodrošina korekciju sistēma saskaņā ar pārējiem noteikumiem par atskaitījumu korekciju, kur būtu ņemtas vērā izmaiņas minētā īpašuma lietojumu saimnieciskajai darbībai un ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām.
- (13) Tādēļ Direktīva 2006/112/EK būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Ar šo Direktīvu 2006/112/EK groza šādi.

1. Direktīvas 2. panta 3. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“3. Par “akcīzes precēm” uzskata energoproduktus, alkoholu un alkoholiskos dzērienus, kā arī tabakas izstrādājumus, kā definēts spēkā esošajos Kopienas tiesību aktos, bet ne gāzi, ko piegādā, izmantojot dabasgāzes sadales sistēmu, kas atrodas Kopienas teritorijā vai tīklu, kas pievienots šādai sistēmai.”

2. Direktīvas 13. panta 2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“2. Dalībvalstis tādu publisko tiesību subjektu veiktās darbības, kas ir atbrīvotas no nodokļa saskaņā ar 132., 135., 136. un 371. pantu, 374. līdz 377. pantu, 378. panta 2. punktu, 379. panta 2. punktu un 380. līdz 390.b pantu, var uzskatīt par darbībām, ko šīs struktūras veic kā valsts iestādes.”

3. Direktīvas 15. panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“1. Elektrību, gāzi, siltumu vai dzesēšanu u. tml. uzskata par materiālu īpašumu.”

4. Direktīvas 17. panta 2. punkta d) apakšpunktu aizstāj ar šādu apakšpunktu:

“d) gāzes piegādi ar kādu dabasgāzes sistēmu, kas atrodas Kopienas teritorijā, vai izmantojot tīklus, kas ir pieslēgti šai sistēmai, elektroenerģijas vai siltumapgādes, vai dzesēšanas pakalpojumu piegādi pa siltumapgādes vai dzesēšanas tīkliem saskaņā ar 38. un 39. pantā paredzētajiem nosacījumiem;”.

5. Direktīvas V sadaļas 1. nodaļas 4. iedaļu aizstāj ar šādu iedaļu:

“4. iedaļa

Gāzes piegāde ar kādu dabasgāzes sistēmu, elektroenerģijas un siltumapgādes vai dzesēšanas pakalpojumu piegāde pa siltumapgādes vai dzesēšanas tīkliem

38. pants

1. Gadījumā, kad tirgotājam, kas ir nodokļu maksātājs, piegādā gāzi ar kādu dabasgāzes sistēmu, kas atrodas Kopienas teritorijā, vai pa jebkādiem tīkliem, kas ir pieslēgti šai sistēmai, sniedz elektroenerģijas vai siltumapgādes, vai dzesēšanas pakalpojumus, ko nodrošina ar siltumapgādes vai dzesēšanas tīkliem, tad par piegādes vietu uzskata vietu, kur ir minētā tirgotāja, kas ir nodokļa maksātājs, saimnieciskās darbības pastāvīgā vieta vai kur tam ir pastāvīga iestāde, kurai piegādā gāzi vai elektroenerģiju, vai – ja nav šādas vietas vai pastāvīgas iestādes – tā pastāvīgās adreses vietu vai parasto dzīvesvietu.

2. Šā panta 1. punktā “tirgotājs, kas ir nodokļu maksātājs” ir nodokļu maksātājs, kura galvenā darbības joma saistībā ar gāzes, elektroenerģijas, siltumapgādes vai dzesēšanas pakalpojumu iegādi ir šo produktu tālākpārdošana un kas patērēniecību apjomu minēto produktu.

39. pants

Ja uz gāzes piegādi pa kādu dabasgāzes sistēmu, kas atrodas Kopienas teritorijā, vai izmantojot tīklus, kas ir pieslēgti šai sistēmai, uz elektroenerģijas vai siltumapgādes vai dzesēšanas pakalpojumu piegādi, ko nodrošina ar siltumapgādes vai dzesēšanas tīkliem, neattiecas 38. pants, par piegādes vietu uzskata vietu, kur pircējs preces faktiski lieto un patērē.

Ja visu gāzi, elektroenerģiju vai siltumapgādes vai dzesēšanas pakalpojumus vai to daļu patērētājs nav faktiski patērējis, tad nepatērēto daļu uzskata par izlietotu un patērētu tajā vietā, kur ir pircēja saimnieciskās darbības pastāvīgā vieta vai kur tam ir pastāvīga iestāde, kurai preces tiek piegādātas. Ja nav šādas vietas vai pastāvīgas iestādes, tad uzskata, ka patērētājs ir lietojis un patērējis preces vietā, kur ir tā pastāvīgā adrese vai parastā dzīvesvieta.”

6. Direktīvas 59. panta 1. punkta h) apakšpunktu, kā noteikts Direktīvā 2008/8/EK (2008. gada 12. februāris), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EEK attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas vietu⁽¹⁾, aizstāj ar šādu apakšpunktu:

“h) piekļuves nodrošināšana kādai dabasgāzes sistēmai, kas atrodas Kopienas teritorijā, vai tīklam, kas pieslēgts šādai sistēmai, elektroenerģijas sistēmai vai siltumapgādes vai dzesēšanas tīkliem, vai pārvadei vai sadalei pa šīm sistēmām vai tīkliem un citu ar to tieši saistītu pakalpojumu sniegšana;”.

7. Direktīvas 80. panta 1. punkta b) apakšpunktā vārdus “380. līdz 390. pantu” aizstāj ar vārdiem “380. līdz 390.b pantu.”

8. Direktīvas 102. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“102. pants

Pēc konsultācijām ar PVN komiteju dalībvalstis var piemērot samazinātu nodokļa likmi dabasgāzes, elektroenerģijas vai centrālā apkures piegādei.”

9. Direktīvas 136. panta a) apakšpunktā vārdus “380. līdz 390. pantam” aizstāj ar vārdiem “380. līdz 390.b pantam.”

10. Direktīvas 143. pantu groza šādi:

a) aiz f) apakšpunkta iekļauj šādu apakšpunktu:

“fa) preču importu, ko veic Eiropas Kopiena, Eiropas Atomenerģijas kopiena, Eiropas Centrālā banka, Eiropas Investīciju banka vai Kopienas izveidotās struktūras, kurām piemēro Protokolu par privilēģijām un imunitāti Eiropas Kopienās (1965. gada 8. aprīlis) – saskaņā ar ierobežojumiem un noteikumiem, kas paredzēti minētajā protokolā un tā īstenošanas nolīgumos vai mītnes nolīgumos un jo īpaši tad, ja tas nerada konkurences izkropļojumus;”

⁽¹⁾ OV L 44, 20.2.2008., 11. lpp.

b) ar šādu apakšpunktu aizstāj g) apakšpunktu:

“g) preču importu, ko veic starptautiskas struktūras, kuras nav minētas fa) punktā un kuras par tādām atzinušas uzņēmējas dalībvalsts valsts iestādes, vai šādu struktūru dalībnieki saskaņā ar minēto struktūru izveides starptautiskās konvencijās vai mītnes nolīgumos paredzētiem ierobežojumiem un nosacījumiem;”;

c) ar šādu apakšpunktu aizstāj l) apakšpunktu:

“l) gāzes importu, kas transportēta pa kādu dabasgāzes sistēmu vai izmantojot tīklus, kas ir pieslēgti šai sistēmai, vai izmantojot gāzes transportkuģus, un ko iesūknē kādā dabasgāzes sistēmā vai maģistrālo cauruļvadu tīklā, elektroenerģijas vai siltumapgādes, vai dzesēšanas pakalpojumu importu pa siltumapgādes vai dzesēšanas tīkliem;”.

11. Direktīvas 151. panta 1. punktu groza šādi:

a) pievieno šādu apakšpunktu aiz a) apakšpunkta:

“aa) preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu Eiropas Kopienai, Eiropas Atomenerģijas kopienai, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Investīciju bankai vai Kopienas izveidotajām struktūrām, kurām piemēro Protokolu par privilēģijām un imunitāti Eiropas Kopienās (1965. gada 8. aprīlis) – saskaņā ar ierobežojumiem un noteikumiem, kas paredzēti minētajā protokolā un tā īstenošanas nolīgumos vai mītnes nolīgumos, un jo īpaši tad, ja tas nerada konkurences kropļojumus;”;

b) ar šādu apakšpunktu aizstāj b) apakšpunktu:

“b) preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu starptautiskām struktūrām, kuras nav minētas aa) punktā un kuras par tādām atzinušas uzņēmējas dalībvalsts valsts iestādes, un šādu struktūru dalībniekiem saskaņā ar ierobežojumiem un nosacījumiem, kas paredzēti starptautiskās konvencijās, ar kurām izveido minētās struktūras, vai mītnes nolīgumos;”.

12. Direktīvas X sadaļas 1. nodaļā iekļauj šādu pantu:

“168.a pants

1. Ja nekustamais īpašums ir daļa no nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības aktīviem un nodokļa maksātājs to

izmanto saimnieciskās darbības vajadzībām un saviem vai darbinieku privātiem mērķiem, vai, plašākā nozīmē, citiem mērķiem nekā saimnieciskās darbības vajadzībām, tad PVN, ko uzliek izdevumiem saistībā ar šādu nekustamo īpašumu, ir atskaitāms saskaņā ar 167., 168., 169. un 173. pantā izklāstītajiem principiem un tikai proporcionāli īpašuma izmantojumam nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības vajadzībām.

Atkāpjoties no 26. panta, pirmajā daļā minētās nekustamā īpašuma lietojuma daļas izmaiņas atbilstīgi 184.–192. pantā paredzētajiem nosacījumiem ņem vērā tādā veidā, kā tos piemēro attiecīgajā dalībvalstī.

2. Dalībvalstis 1. punktu var piemērot arī sakarā ar PVN izdevumiem, kas saistīti ar citām precēm, kas pieder pie saimnieciskās darbības aktīviem, saskaņā ar saviem norādījumiem.”

13. Direktīvas 221. panta 2. punktā vārdus “380. līdz 390. pantu” aizstāj ar vārdiem “380. līdz 390.b pantu.”

14. Direktīvas 287. pantam pievieno šādus punktus:

“17) Bulgārija: EUR 25 600;

18) Rumānija: EUR 35 000.”

15. Direktīvas XIII sadaļas 1. nodaļas 2. iedaļā iekļauj šādus pantus:

“390.a pants

Saskaņā ar nosacījumiem, kurus Bulgārijā piemēro dienā, kad šī dalībvalsts pievienojās Eiropas Savienībai, Bulgārija var turpināt piemērot atbrīvojumu pasažieru starptautiskiem pārvadājumiem atbilstīgi B daļas X pielikuma 10. punktam, kamēr tādu pašu atbrīvojumu piemēro kādā citā dalībvalstī, kas bija Kopienas dalībvalsts 2006. gada 31. decembrī.

390.b pants

Saskaņā ar nosacījumiem, kurus Rumānijā piemēro dienā, kad šī dalībvalsts pievienojās Eiropas Savienībai, Rumānija var turpināt piemērot atbrīvojumu pasažieru starptautiskiem pārvadājumiem atbilstoši B daļas X pielikuma 10. punktam, kamēr tādu pašu atbrīvojumu piemēro kādā citā dalībvalstī, kas bija Kopienas dalībvalsts 2006. gada 31. decembrī.”

16. Direktīvas 391. pantā vārdus “380. līdz 390. pantā” aizstāj ar vārdiem “380. līdz 390.b pantā.”

17. Direktīvas X pielikuma virsrakstu aizstāj ar šādu virsrakstu:

“TO DARĪJUMU SARAKSTS, UZ KURIEM ATTIECAS 370. UN 371. PANTĀ, UN 375. LĪDZ 390.b PANTĀ MINĒTĀS ATKĀPES”.

2. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai no 2011. gada 1. janvāra izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem minētos tiesību aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsaucē.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to valsts tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā tās publicēšanas dienā Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2009. gada 22. decembrī

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
A. CARLGREN*